

Høringsinnspill til NOU på musikkfeltet

desember 2024

Et innspill om kulturelt mangfold og de internasjonale tradisjonsmusikkmiljøene i Norge. I dette innspillet viser vi til noe av det arbeidet som gjøres per i dag, og noe av det vi mener bør tas tak i og jobbes videre med på feltet. Det er basert på Samspills erfaringer gjennom mer enn 25 års samarbeid med en rekke arrangører, organisasjoner, institusjoner, nettverk og enkeltkunstnere over hele landet.

Om Samspill International Music Network:

Samspill er en medlemsorganisasjon og interesseorganisasjon for internasjonale tradisjonsmusikere bosatt i Norge, stiftet i 1998 av flerkulturelle musikere. Vi jobber tett med og for utøverne i dette feltet, gir støtte og veiledning, og bidrar til å gi innpass i det norske musikklivet på en rekke måter:

- Som produksjonshub og fasilitator bidrar vi til at utøvende musikere fra et mangfold av tradisjoner og kulturelle bakgrunner får utvikle prosjekter av høy kunstnerisk kvalitet – på egne premisser.
- Gjennom formidling og samarbeid med arrangører og aktører over hele landet, bidrar vi til et bredere og bedre konserttilbud som gjenspeiler mangfoldet i befolkningen. Vi bidrar slik til å styrke mangfold i norsk musikkliv.
- Vi arbeider interessepolitisk med påvirkning og rådgivning, og er en viktig stemme for utøverne av kulturelt mangfold: Gjennom konkrete samarbeid så vel som løpende dialog bidrar vi til at etater, direktorater, høyere utdanningsinstitusjoner, nasjonale organisasjoner, regionale kompetansesentre og andre sentrale aktører styrker sitt mangfoldsarbeid i praksis.
- Gjennom ytringer og innlegg setter vi og våre medlemmer fokus på mangfold i det offentlige ordskiftet.

Samspill har et nasjonalt mandat. Gjennom 25 år har vi opparbeidet en unik kunnskap om de skjulte barrierene og forutsetningene for å lykkes med mangfold i praksis, og utviklet oss til å bli et unikt ressursenter for kulturelt mangfold i norsk musikkliv.

PRODUKSJON

Mange mangfoldssatsinger handler om å utvikle veiledere, rapporter, kurs og konferanser – ofte rettet mot majoritetsbefolkningen. Samtalen om mangfold er viktig, men mangfold i kulturlivet må skje i praksis. Det er på høy tid å styrke tradisjonsbærerne og kunstnerne som skaper innholdet!

Samspill mener det er stort behov for flere produksjonsmiljøer, og vi ønsker å spisse rollen som produksjonshub i tett samspill med det frie feltet. Vi ønsker å tilby flere utøvere muligheten til å skape innhold av høy kunstnerisk kvalitet, gjennom produsentbistand, prøvelokaler og betalt prøvetid. Vi vil legge til rette for mentoring og deling mellom kunstnerne. Vi skal holde et høyt ambisjonsnivå, bidra til at det bestilles nye verk og nyskapende prosjekter som når bredt ut.

FORMIDLING OG ARRANGØRSAMARBEID

Et rikt og mangfoldig kulturprogram av høy kvalitet bør finnes overalt – på klubber, kulturhus og scener, på skoler og i barnehager, på sykehjem og festivaler innen alle sjangre. Det kan ikke skje i et eget hjørne. Gjennom følgende programsamarbeid og formidling bidrar vi til at mange flere styrker kulturelt mangfold i sitt program:

- Samspill på jazzscenen (samarbeid med Norsk jazzforum siden 2019 for mer bredde i programmeringen til norske jazzklubber og festivaler over hele landet)
- Marked for musikk (nasjonal visningsarena for konsertproduksjoner for barn og unge, der mellom 1-3 av Balubas produksjoner er vist hvert år)
- Sunday World (visningsarena for unge og uetablerte band i samarbeid med Cafe Sør siden 2014)
- Musikk i mottak (musikkverksted for unge enslige asylsøkere)
- DKS (Samspill bidrar til økt variasjon i tilbudet, vi har to-tre produksjoner på turne pr år)
- Skattekista på Schous (familiefestival og showcase for egne produksjoner)
- Klassisk Samspill (Samarbeid om å implementere klassiske sjangre som indisk, persisk, balkansk, osv)
- Global North på Folkelarm (GN er et nordisk turnenettverk for arrangører og utøvere av internasjonal tradisjonsmusikk) Vi ønsker å styrke arbeidet ved å bidra til etablering av turnésamarbeid mellom helårsarrangører, samt med flere festivaler i feltet.

Mangfoldsnettverket er en sammenslutning av aktører som på ulike måter jobber for mer kulturelt mangfold i kulturfeltet. Målet er erfaringsutveksling, deling av informasjon og kjennskap til aktivitet på feltet. Medlemmer: Interkultur Drammen, Cosmopolite, Trap, Oslo World, Riksscenen, Transform, Festspillene i Nord-Norge, Verdensfolk, Dansens Hus, Lørenskog Hus og Samspill.

PÅVIRKNING OG RÅDGIVNING

Samspill sitter med en unik kjennskap til utøverne i det mangfoldige musikklivet, bygget opp innenfra over 25 år. Vi bidrar med denne kompetansen og spiller andre bedre. Vi vil videreutvikle arbeidet med påvirkning, rådgivning og interessepolitisk arbeid, og videreføre dialog og samarbeid med

- Norges musikkhøgskole: Kulturelt mangfold i musikkundervisningen Videreutdanning for å utvikle kompetanse i å forvalte egen musikktradisjon i formidling og undervisning av musikk. (Siden 2023)
- Kulturdirektoratet og Musikkfondene, som har bidratt til å avdekke strukturelle utfordringer i støtteordningene deres
- Kulturskolen - vårt initiativ for økt deltakelse og mer sjangerbredt tilbud i Kulturskolen

TRADISJONSMANGFOLD

Vi har et rikt og stort tradisjonsmangfold i Norge, som vi kan være stolte av. Vi har artister med bakgrunner fra alle verdens hjørner, som spiller musikk innen alle musikksjangre. Selv med lang utdannelse og mange års erfaring, er veien ofte lang og kronglete for de fleste av disse utøverne.

Samspill jobber strategisk for å senke terskler slik at det blir lettere som ny i Norge å forstå hvordan kulturbransjen fungerer, og har gjennom 25 år fungert som en døråpner for artister og utøvere. I tillegg jobber vi med å åpne øynene og ørene til arrangører, agenter, ledere, organisasjoner som alle er på utkikk etter mangfold og bredde i sine program.

Det er fortsatt et gap mellom hvem som søker de ulike støtteordningene og hvem som mottar tilskudd, hvem som er representert både på, bak og foran scenen, hvem som deltar i kulturlivet. Et konkret eksempel er Søkerreisen, der vi i samarbeid med Kulturdirektoratet og Musikkfondene har invitert utøvere fra feltet vårt, for å se på hvor skoen trykker.

Bredde og mangfold

For å få flere festivaler, klubbscener, bibliotek og arrangører til å sette opp ukjente artister og sjangre de ikke kjenner til fra før, trengs flere initiativ. Ikke bare økonomisk, men også kjennskap til utøvere. Det er alltid en risiko for arrangører å sette opp program man ikke vet om trekker publikum. Samspill har gjennom 10 år jobbet med prosjekter som Samspill på jazzscenen, World Sessions, Baluba (for barn), tradisjonsmusikkscener, arena:klassisk for å sørge for at det finnes informasjon og kjennskap til utøvere og aktuelle band og prosjekter.

Kulturelt mangfold i musikkundervisningen

I 2023 inngikk vi et samarbeid med Norges musikkhøgskole om videreutdanningen *Kulturelt mangfold i musikkundervisningen*. Dette gjorde vi for å gi et tilbud til profesjonelle utøvere som vi trenger i det norske kulturlivet, både i skolene og på en rekke ulike arenaer. Dette er et initiativ for å løfte fram forbilder og rollemodeller som kan møte nye grupper barn både som publikum, og i det frivillige som deltakere i korps, band, kor, ulike workshops osv

12 studenter fra ulike kulturer har blitt uteksaminert i ulike former for tradisjonsmusikk og gruppeundervisning, og et nytt kull er i gang. Bruk disse ressursene!

Kulturskoler og minoritetsmiljøer

Hvis man ønsker å nå minoritetsmiljøer, er det avgjørende at man oppretter kjennskap og kontakt med ressurspersoner og ambassadører i disse miljøene. Enkelte kulturer har, i likhet med norsk tradisjonsmusikk, lange tradisjoner med mester-elev undervisning, noe som stort sett foregår hjemme. Eksempler på dette kan være tamilsk, indisk, pakistansk og vestafrikansk. Ønsker man å nå disse gruppene, er det avgjørende at man legger inn ressurser på å bli kjent med miljøene og ressurspersonene der. For eksempel ville musikk- og kulturskolen vært nærmere målet om større deltakelse ved å ta sjansen på å rekruttere lærerne fra disse tradisjonene.

Vi har en rekke profesjonelle musikere og utøvere fra ulike kulturer her i landet. Mange har formell utdanning fra hjemlandet, andre ikke. Enkelte har fått utdanningen godkjent i Norge og andre ikke. Her bør kulturskolen se på mulighetene for å benytte lærerkrefter blant profesjonelle musikere med ulike typer formell utdannelse. Siden 2015 har vi fått mange dyktige tradisjonsbærere fra Syria og Midtøsten, som vil være gode ressurser i møte med elever med bakgrunn fra Midtøsten. Vi har også mester-utøvere fra for eksempel Vest-Afrika og Latin-Amerika som ønsker å formidle sine musikktradisjoner videre.

Barn og unge trenger å møte rollemodeller de kan kjenne seg igjen i, og en av løsningene er derfor å ta sjansen på å rekruttere flere utøvere fra ulike kulturer. Dette gjelder i stor grad kulturskolene, men også alle andre som jobber i møte med barn og unge. Orkester, kor, ulike samspillgrupper med musikk og dans.

Mange aktører ønsker å få til et større mangfold, også kulturskolen. Men kulturskolen selv viser i sine rapporter til at de arbeider ut ifra samme måter og metoder som før. En avgjørende faktor for endring, vil derfor være å få til videreføring av prosjekter, og bygge opp permanente, langsiktige og varige avtaler over tid.

Arrangører fra minoritetsmiljøene:

I tillegg til den største og kanskje mest kjente Melafestivalen, har en rekke arrangører fra ulike minoritetsmiljøer tatt initiativ til musikk- og kulturfestivaler og aktiviteter de siste årene.

Vår erfaring er at flere av disse kunne stått sterkere og utviklet seg positivt ved å ha veiledning eller tettere tilknytning til mer etablerte miljøer for å nå bredere ut. Her er det rom for flere samarbeid og erfaringsutveksling, som vil styrke det kulturelle mangfoldet i musikkfeltet.

Noen eksempler på aktører:

Verdensfolk

Oslo Afro Arts Festival

WeDo (polsk kulturfestival)

Masahat (arabisk kulturfestival)

Oslo International Flamenco Festival

Oslo Caribbean Festival

Balkan Fest Trondheim

Oslo Somali Week

På vegne av Samspill International Music Network,

Siri Kvambe, daglig leder

Hans Ole Rian, styreleder

Vedlagt:

 [Samspills Årsmelding 2023](#)